

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dialogvs De Veneratione & inuocatione sancto[rum],
co[n]tra perfidia[m] Lutherana[m], ad reuerendissimu[m]
in Chr[ist]o patre[m], illustrissimu[m]q[ue] principe[m] &
d[omi]n[u]m D. Herma[n]nu[m] de ...**

Hoogstraten, Jacobus van

Coloniæ, 1524

VD16 H 4813

Lonic. post uaria blasphemia[rum] exe[m]pla. Ca. XIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35673

Caput decimumtertium.

i eiunijs, ceremonijs nō christianis &c. blasphemat de⁹ ho
die, & nomen eius in cultura & adoratione sanctor⁹ suo
Tot sunt hodie alieni dñi, q̄t Romana synagoga sanctos
habet in suo Cathalogo.

THEOLO

¶ Minus obscurū est tuū mēdaciū, q̄d refelli mereat,
aut r̄fōrētione dignū sit. Quis eīm o iſanū caput (ut diui Hiero
ny, uerbis utar) sanctos tanq̄ deos adorauit? quis hoīes
deos esse putauit? Sub haec ex imploratione sanctor⁹, mō
idolatriæ, mō blasphemiae eccliam Romanā suggillas, atq̄
q̄ suspectā facis, quasi ipsa sit quædā specialis ecclia, q̄ sola
sanctos inuocet, q̄s uniuersalis ecclia nō inuocet; queso te
q̄tus quisq; christianoꝝ hoīim, unq̄ docuerit sanctos nō in
uocandos extra Basilidē, Eunomiū, & Vigilantiū antiq̄s
hæreticos, oīm oīl calculis uiictos & dānatos, & p̄
ditorū Lutheranoꝝ colluiciēt; atq̄ quū pr̄ter hos, ne unū
quidē nominare poteris, & eccliam dei ex hæreticis, impioꝝ
iſcq; hoīibus nō posse cōstitui, reliquū fuerit, ex tribus dun
taxat antiquis & ijs dānatis pariter & ex Lutheranis hæ
Lutherani in reticis cōfici eccliam. Porro a morte Vigilanti⁹ q̄ alijs du
maximum ca obus superstes fuit, & in cuius erroribus cōfutandis, abi⁹ci
dūt incoueniens.

endisq; uehementer sudauit, & summo nixu diuus obstitit
Hierony. usq; ad Lutheranā pestē, q̄ hac tēpestate domi
nicū gregē ubiq; terrarū inficit, ferme mille centū quinq;
ginta anni abierunt, quib; a minimo usq; ad maximum
christianus ppl's admirando quodā deuotiōis affectu, san
ctorū uenerationi implorationiq; deditus fuit. Hæc quū
ita sint, cōsequens profecto est aut nullā inter hoīes, tot se
culis eccliam Chriſi fuisse sup terrā, aut certe si quā fuisse cō
tendere uoles, eā totā hæresum errorūq; turbis ac blasphe
mijs inuolutā ac infectā, necessū esse dicas. Cernis ne sy
cophanta miser, etiā sanctā & catholicam, id est uniuersa
lem te foedare ac conspurcare eccliam, quando in articu
lo inuocationis sanctorū Romanam ecclesiam blasphem
iae insimulas.

¶ Lonic. post uaria blasphemias exēpla. Ca. XIII.

De inuocatione sanctorum.

ET tu quoq; Balthasar Satler Eslingensis &c, nonne LONICE
ad hoc distinguis cū tuo monacho isto. Sācti nō sunt
(ne uirgo quidē deipara) inuocandi, ut nobis qd p̄
stent adminiculi, ut nos iuuent cū nō possint, sed orēt &c
Sed qd ad hoc sanctos inuocandos esse clamas, ut pro nob̄
orent, uideris mihi exorbitare id qd &c, ex tuis ipsius uer-
bis clarū est, cū & orare p̄ nobis etiā sit auxiliū. Si eñ san-
cti orant, certe orōne sua nos iuuant &c.

¶ Pertædet hic meras & pudendas nugas refellere, qui THEOLO-
bus tñ antea, itetū atq; iterū satisfecimus, non eñ noui qd
affers, sed cuculi more, eādē cantilenā recātas. Quare sug-
gillatione tua p̄termissa ad alia redeamus.

¶ Non soli Isaaco, sed toti mundo adusq; sāculi con- LONICE
summationē de° bñ uult propter Abrahamū, quā ob cau in solutione
sam; ut cōplete iuramentū qd præstitit Abrahæ, & qd ob quarti argu-
audierit uoci suæ. Quælo te q̄ est sequela? propter Abra- menti.
hamū deus bñfecit Isaaco & semini eius, igit̄ inuocandus
est Abrahamus, nēpe mortuus tū erat, adeo truncus es, ut
nihil intelligas, & doctorē agis ecclīæ dei, illū inuocari ne-
cessum est, q̄ nos iuuare p̄t, & q̄ datus est nobis quondam
promissus auxiliator. Non eñ Abrahamus promissus &
datus est nobis adiutor, sed quid dicit scriptura? In semine
tuo benedicē &c. quēadmodū Paulus, In semine tuo in-
quit q̄ est Chrūs &c. Chrūs dei filius est, propter quē de°
Abrahæ iuramentū præstitit, hac rōne seminis, filij Abra-
he sumus, In hoc semine omnes benedicimur, hoc semen
datū est nobis in certissimū auxiliū, dein in mediū redem-
ptionē &c. non Abrahā. Ergo illud semen inuocari mō,
non Abrahā prorsus debet &c. Quis eñ unq; dialectico-
rū ita intulit, Deus Isaaco propter Abrahā benefecit, er-
go Abrahā est inuocandus, imo Abrahāi semini bñ uo-
luit propter iuramentū suū, nō propter ipsum tātū, Abra-
ham nihil esset, nisi deus optimus, maxim? illū respexisset,
non tā ipsum, q̄ iuramentū suū, Non est dubiū qn & ho-
die propter sanctos suos prophetas, ap̄los, martyres, deus

h iii

Caput decimumquartū.

bñ uult christianis oībus, nō propter eos tñ, sed q̄ credi-
derūt uerbo eius, uiixerunt in Ch̄ri mandato, imo q̄ filiū
& ueritatē cōfessi sunt, quanq̄ plus deus uerbū suū respi-
cit & promissionē, q̄ ullā creaturā, certū est q̄ suos diligat
&c. itaq̄ & propter sc̄tōs suos q̄ eū in hac uita cōfessi sunt
nō par bñficētię exhibit mortalib⁹ donec cōpleteat nume-
rus eorū, s̄ nō dū seq̄, de⁹ bñfecit eccl̄ie primū pp̄ Ch̄m
deinde propter mēbra Ch̄ri, ergo mēbra sunt inuocanda.

THEOLO ¶ Qūo solus Ch̄s, qūo etiā & Abrahamus sit inuocā-
dus, satis paulo supius expressim⁹. Deinde licet Abraha-
mus nihil eēt (qd & nos dicim⁹) nisi de⁹ gratuito eū intui-
tu respexisset, grām̄q̄ iustificantem cōtulisset, nēpe q̄ alia
as & p̄ditionis fili⁹, & pdēdorū filiorū p̄ māsisset. Ad hēc
licet etiā ipse nō ex opibus, sed p̄ solā fidē charitate forma-
tā sit iustificatus, tñ p̄ fidē iā iustificatus, deo auxiliante, bo-
na opa fecit, quo & certe contemplatione, deus posteris ei⁹
benefecit, quā ob causam & dñs Isaaco dixit. Ego tecum

Gene. xxvi. sum, benedicā tibi, multiplicabo semen tuū propter seruū
meū Abrahā. Fecit etiā deus eius posteritati bene, ut spō-
sionē suam adimpleret, & uerbis facta responderent quan-

Ibidem. do dixit, Tibi & semini tuo dabo uniuersas tegiones has,

De⁹ propter cōplensiūrāmentū qd spōndi Abrahā &c. & benedi-
bona opa A/ cent in seminetuo oēs gentes, eo q̄ obedierit Abrahā uo-
brahæ iurauit ci meq̄. Hēc nō satis est recēsuisse, sed oīno etiā optet non

Gene. xxvii.

somnolēter (qd tibi curē nō est) cōsiderare deū iuramentū
promissiōis Abrahæ, ob ei⁹ bona merita spōpōdisse. Scri-
ptū est em⁹, Per memetiūm iuraui dicit dñs, q̄a fecisti rem
hāc & nō pep̄cisti unigenito filio tuo bñdicā tibi &c. &
bñdicent in semine tuo oēs gentes terræ, q̄a obedisti uoci
meq̄. Hēc tui Lutherani diligenter aduertant, qui oīa soli
deo ascribentes, nihil bonis opibus tribuunt.

LONICE. ¶ De māmona iniqtatis &c. Quis ergo sensus est: opa
nīa sunt fidei fructus. Fides aut in cā est sola, q̄ dñs nos ag-
noscat, Ch̄s ille sol⁹ est dñs oīm, q̄ nos recipit. Sed q̄a qd
minimo ch̄iano impartit, & Ch̄o fit, suo ipsius testimo-

De invocatione sanctorum.

nio nihil aliud uult, q̄ q̄ in ēterna tabernacula nos recipit
at ip̄e q̄ fidē inspicit, q̄ charitatē opata est, q̄ sunt ueri & ui
uiscti, q̄s Ch̄s sibi uendicat ac ea q̄ iſis cōtingūt nō secus
acceptat atq̄ sibi fierent, ideoq̄ recipiunt isti amici, id est,
sunt in cā q̄ Chr̄s deficientes recipiat.

¶ Calumniā quā hactenus latente sp̄ aīo spirabas, nunc THEOLO.
oībus palā cernendā profers, atq̄ in lucē prodis. Nunc de
mū uirus illud euomis, qd huc usq̄ non fatis cognitū fuit.
Eteīn inscitiā tuā hactenus in causa esse credideram q̄ do
ctorē illū eximiū contradictionis incusaris, ubi nulla con
tradictio, nihil repugnans erat, sed mera, sicut supra oñdi
mus(ut dialecticoꝝ uerbo utar)æquiuocatio, quā cōtradi
ctio secū minime patif. Nūc uero luce clarius cōspicio ag
nitā ueritatē p̄ malitia(ut est fere hereticorꝝ ingeniu) te op
pugnasſe. Quēadmodū nāq̄ hic dicis Christū solū esse do
minū oīm!, q̄ nos in æterna recipit tabernacula, ita & do
ctor ille nō uulgaris eruditiois hō afferuit Ch̄m eē solum
oīm dñm, q̄ in nobis grām opaꝝ sanitatū. Siſt ut dicis pau
peres Ch̄i nos in ēterna tabernacula recipere, id est eos esse
in cā, q̄ Ch̄s recipiat, ita & doctor ille uoluit sc̄tōs i cā eē
q̄ Ch̄s nobis sanitatū uirtutē operet. Ad hēc, sicut Ch̄i
pauperes, nihil operationis adhibet, q̄ in ēterna recipiamur
tabernacula p̄ter orationē, ita profecto & ille uoluit sc̄tōs
imploratos, nihil adhibere operationis, q̄ sanitatis aut sancti
ficationis grām cōsequamur, extra solā orationē, Deniq̄
sicut eleemosyna cōclusa in ſinu paupis etiā nō supplicatis
orat & impetrat apud deū, quēadmodū scribit. Conclude
eleemosynā in ſinu pauperis & ipsa orabit pro te, id ē deū Eccl. xxix.
prouocabit ad tui remunerationē, ita dicim⁹ & sc̄tōs me
rita etiā nō supplicantū, eo mō q̄ declarauim⁹, cū orare tū
ipetrare nob̄ bona apd deū, qd & tu mō de opib⁹ Abrahē
affirmasti, O igit̄ egregiū sophistā, nōne captioſe tuę q̄ſti
ones cōclusiōesq; in p̄ntia tibi obsūt; Nōne te calūnię mē
dacijsq; arguunt; qui ad hoc dolose inuigilasti, ut uitrum
egregiū in quo cū literis probitas morū ac uitę ſc̄timonia

Aperiſ Lu
therani'mali
gna calūnia.

Pastor Eſling.

Caput decimumquintum.

exæquo certat, & sine cōtrouersia te meliore, de cōtradicō
ctione utpote a seipso dissidentē notares.

Lonicerus in solutione septimi
argumenti. Cap. XV.

LONICE. Sto q̄ sancti cōtemplent̄ diuinū uultū, sic respondeo
E Angeli nō sunt inuocādi, ergo nec sancti, qñquidē
inuocatio solū deū concernit, ex q̄ oīnis salus nr̄a de
pēdet & iuuamen, spirituīq; administratorū erga nos
cura. Postremo si uelis sanctos iuxtaq; angelos inuocādos
ostende scripturā, scripturā a te posco &c, quā dū produ
cere nō potes, claret quæ sit tua insania.

THEOLO. ¶ Non mō donamus, ueruetiā docemus, solū deū, tan
q̄ oīs nr̄ae salutis tū aīae, tū corporis authorē. Porro quū fide
les discipuli Petrū ap̄lm inuocarent, quatenus a Ch̄o ob
tineret suscitationē Tabitē uiduae defunctae, nōne illa ip̄a
inuocatione diuinā recognoscabant uirtutē? Nihil itaque
mirū si circa sanctoī angelorū inuocationē, simile qddam
cōtingat. Etenim angelī hoībus opitulan̄, dicente pro
pheta. Non est q̄ adiuuer me, nisi Michael princeps ue
ster. Præterea apud eundē prophetā princeps (id est ange
lus) Persaī restitit angelo Gabrieli, spatio uiginti dierum

Act. ix.

Danie. x.
Ibidem.

Matth. xviii.

Actuum. xii.

Atq; ob hanc causam angeli, et si propria locutiōe sint dei
ministri, in scripturis tñ dicunt̄ nr̄i, & nobis cōtra aduers
as tenebrarū pt̄ates in custodes a deo dati. Nā iuxta salua
toris uocē, Angeli eorū in cœlis sp̄ uident faciē p̄lis mei,
qui in cœlis est, ubi glossā, magna dignitas animaq; ut una
quæcq; habeat ab ortu nativitatis in custodiā sui, angelum
delegatū. Vñ & in ap̄lo & actis dicebant, Angelus eius ē,
uidelicet Petri apli. Cur ergo angelos tāq; dei ministros,
nr̄os uero infra deū patronos inuocare nefas fuerit, ut nos
bis apud deū bona obtineant, qbus diuino iussu nr̄i custo
dia demandata est, ut sic deus in ipsis, ut in suis ministris
honoreſ. Tu uero Germaniæ pestis & honoris hoīm cor
ruptela, apto Marte in dei sanctos debacchans atq; sœuiēſ
scripturas requiriſiq; huic rei suffragent, q̄ doceant ſctōs